

1367

ELSŐ MAGYAR POLITIKAI FÖLDRAJZI KONFERENCIA

Változó világ, átalakuló politikai földrajz

Szerkesztők:

Dr. Pap Norbert, Dr. Tóth József

JPTE TTK Földrajzi Intézet

Első magyar politikai földrajzi konferencia –

Változó világ, átalakuló politikai földrajz

Konferenciakötet

Szerkesztette:

Dr. Pap Norbert – Dr. Tóth József

Pécs, 1999.

Első magyar politikai földrajzi konferencia
Változó világ, átalakuló politikai földrajz

A konferencián elhangzott előadások alapján készült tanulmánykötet

Kiadja:

Janus Pannonius Tudományegyetem Természettudományi Kar
Földrajzi Intézete

Szerkesztők:

Dr. Tóth József
Dr. Pap Norbert

Lektorálta:

Miletics Péter

Technikai szerkesztők:

Szukk Olivér
Varga Gábor

Copyright © 1999 Pap Norbert, Tóth József

ISBN 963 641 6753

Tartalomjegyzék

Előszó	1
Plenáris ülés	
Tóth József: Régiók a Kárpát-medencében	5
Mészáros Rezső: A térstruktúrák és a politikai érdekérvényesítés térbelisége	17
Berneik Ágnes: A globális világ politikai földrajzi kérdései, avagy a politika és a gazdaság összefonódása a globális világgazdaságban	21
Rédei Mária: Hogyan változott a migrációs térkép a valóságban és a tudatunkban?.....	29
Fischer Ferenc: A poláris – arktikus vetületű (stratégiai) világtérkép kiformalódása a XX. század elejétől a karibi rakétaválságig	35
Erdősi Ferenc: Állami politikai/gazdasági érdekek az európai közlekedésben.....	45
Perczel György: Környezeti – társadalmi konfliktusok.....	53
Hajdú Zoltán: Örökség, útkeresés, megújulás (A magyar politikai földrajz a XX. században)	61
1. szekció: Választási és közigazgatási földrajz	
Lakatos Judit: Párhuzamok az orosz és a szovjet közigazgatásban	69
Harsányi Iván: A közigazgatási beosztás sorsfordulói a 19.-20. Századi Spanyolországban.....	75
Gyarmati György: Várossá nyilvánítások Magyarországon a tanácsrendszer évtizedeiben (1950-1990).....	81
Bajmóczy Péter – Kiss János: Megyerendszerünk néhány sajátossága modellek tükrében.....	89
Kovács Zoltán: A rendszerváltozást követő parlamenti választások földrajzi jellemzői	97
Paksy Zoltán: A parlamenti választások társadalmi háttere Pécsen a két világháború között.....	103
Vonyó József: A választói mentalitás változásai Baranya megyében az 1931., 1935. és 1939. évi képviselőházi választások során	109
Mező Ferenc: Debrecen három választásának választási földrajzi vizsgálata	119
Ilyés Zoltán: A XX. századi közigazgatási és egyházigazgatási változások etnikai háttere Csík megyében	127
2. szekció: Regionális politikai földrajz	
Kárai Ferenc: A „kurd kérdés” szerepe Irak, Irán, Szíria és Törökország külpolitikájában.....	137
Tóth Sándor: Az etnikai problémák megoldásának belga útja.....	143
Gúti Erika: Dél-Afrika nyelvöldrajzának politikai aspektusai	149
Gál Zoltán: A „megosztott tartomány”: politikai földrajzi változások Észak-Írországra a XX. század utolsó harmadában	155

3. szekció: Magyarország politikai földrajza

Sipos Anna Magdolna: A magyar geográfiai-geopolitikai szakirodalom a két világháború között.....	169
Bordás-Giesz István: A kárpátaljai területi revízió (1939) politikai földrajzi összefüggései	177
Szabó Lóránd: Pártérdek a területfejlesztés intézményrendszerében	181
Aubert Antal: A nemzetiségek szerepe Magyarország turizmusában	185

4. szekció: Határproblémák

Majdán János: Államhatárok és vasutak	193
Suba János: Vámutak topográfiája: a határszéli forgalom Magyarország északi határszakaszán 1920-1938 között	201
Horváth Attila: A katonai érdekek érvényesítése az 1920-as évek magyar vasúti közlekedésében	207
Mohos Mária: Országhatár=etnikai határ?	215
Kolnhofer Vince: Új határ Magyarország és Ausztria között – a határkijelölés magyar és osztrák szempontjai.....	227
Izsák Éva: Történelmi hátrányok és gazdasági előnyök – a határmentiség változása Nyugat-Magyarországon 1989-től napjainkig.....	233
Okvách Imre: Háborús előkészületek a déli határszakaszon a hidegháború kezdeti szakaszában (1949 – 1955)	237
Szónokyné Ancsin Gabriella: A dél-alföldi magyar-román határmenti települések demográfiai vizsgálata	247
Kobolka István: A Magyar Köztársaság határmenti térségeinek biztonsági tényezői, változásai – kiemelten a déli határszakaszon – a migráció tükrében	253
Czimre Klára: A belga németajkú közösség politikai földrajzi vizsgálata.....	263
Szentmártoni Szilvia: Pécs város lehetséges szerepe az eurorégiós együttműködésben.....	269

5. szekció: Geopolitika

Pataki G. Zsolt: A geopolitikai módszertan	277
Keményfi Róbert: Néprajz – földrajz – geopolitika. Az érintkezési zóna mint tudományközi kapcsolódási pont	283
Nagy Miklós Mihály: A tengeri hatalom geopolitikája.....	293
Pap Norbert: Korridor problémák Európában és a világban	299
Nagy László: Az Oroszországi Föderáció geopolitikai helyzete.....	303
Miletics Péter: Globális geopolitikai változások és a pacifikus „Rimland”	309